1.1. ТЕОРІЯ ТА ІСТОРІЯ ЗАСТОСУВАННЯ СПЕЦІАЛЬНИХ ЗНАНЬ

ПСИХОЛОГІЯ У ПРОФЕСІЙНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ ПОЛІЦІЇ : НАВЧ. ПОСІБ[1]

Євдокімова О. О., Жданова І. В., Швець Д. В.

Реферат. Реформування правоохоронної системи, як зазначають автори в передмові, потребує поліцейського нового типу з розвиненою правосвідомістю, професійною культурою, психологічною готовністю до діяльності та навичками особистої безпеки. Систематизувати психологічні аспекти цих вимог покликаний навчальний посібник «Психологія у професійній діяльності поліції» (Харків : ХНУВС, 2018. 426 с.), підготовлений колективом із двадцяти авторів (О. О. Євдокімова, І. В. Жданова, Д. В. Швець, В. І. Барко, О. В. Землянська, І. В. Ламаш, Я. С. Посохова та ін.) за загальною редакцією В. В. Сокуренка. Видання рекомендувала вчена рада Харківського національного університету внутрішніх справ (протокол № 6 від 30.06.2017), рецензували його доктори психологічних наук А. М. Большакова та М. А. Кузнєцов. Матеріал відповідає програмам дисциплін «Професійно-психологічна підготовка працівників поліції», «Юридична психологія» і «Практична психологія». Перша глава подає структурно-психологічний і ситуаційно-психологічний аналіз поліцейської діяльності, друга розглядає особистість поліцейського, його професійно важливі якості, компетентність, самосвідомість і психологічну культуру. Третя описує психологію роботи кримінальної поліції, патрульних поліцейських, органів досудового розслідування, поліції охорони, спеціальної поліції та поліції особливого призначення, а також психологію управління. Четверта присвячена психологічним основам безпеки: психовіктимології, особистій безпеці, готовності до дій в екстремальних умовах, правовим і психологічним аспектам застосування табельної вогнепальної зброї. У п'ятій главі зібрано психотехнології: рекрутинг, професійне спілкування, візуальну психодіагностику, юридичну психолінгвістику, психологічний вплив, складання психологічного портрета, опанування стресу, екстрену психологічну допомогу, самоменеджмент і зв'язки з громадськістю. Шостий розділ стосується збереження професійного здоров'я та психопрофілактики вигорання, деформації особистості й девіантної поведінки. Питання для самоконтролю й завдання психологічного практикуму роблять посібник придатним для освітнього процесу і практичної роботи працівників Національної поліції; судовим експертам-психологам знадобляться розділи про психологічний портрет, візуальну психодіагностику та юридичну психолінгвістику.

Ключові слова: психологія поліції, професійна діяльність поліції, особистість поліцейського, професійно-психологічна підготовка, юридична психологія, психотехнології, особиста безпека поліцейського, психологічний портрет, професійне вигорання, професійна деформація, Національна поліція України.

Psychology in the Professional Activity of the Police: A Study Guide

Yevdokimova O. O., Zhdanova I. V., Shvets D. V.

Abstract. Police reform in Ukraine, the authors argue in their preface, requires officers with developed legal awareness, professional culture, psychological readiness for duty and personal safety skills. This 426-page study guide, written by twenty contributors including O. O. Yevdokimova, I. V. Zh-

danova and D. V. Shvets under the general editorship of V. V. Sokurenko and published by Kharkiv National University of Internal Affairs in 2018, systematises the psychological side of these requirements. It follows the curricula of three courses: professional psychological training of police officers, legal psychology and practical psychology. Chapter one offers structural and situational psychological analyses of police work; chapter two examines the officer's personality, professionally important qualities, competence, self-awareness and psychological culture. Chapter three describes the psychology of the criminal police, patrol officers, pre-trial investigation bodies, the security police, special police and special-purpose units, and management in law enforcement. Chapter four addresses psycho-victimology, personal safety, readiness for extreme conditions and the legal and psychological aspects of using service firearms. Chapter five presents psychotechnologies: recruitment, professional communication, visual psychodiagnostics, legal psycholinguistics, psychological influence, psychological profiling, stress management, emergency psychological assistance, self-management and public relations. Chapter six covers occupational health and the prevention of burnout, professional deformation and deviant behaviour. Self-check questions and practical tasks make the book suitable both for police education and for officers of the National Police; forensic psychologists may find the sections on psychological profiling, visual psychodiagnostics and legal psycholinguistics directly relevant.

Keywords: police psychology, police work, police officer personality, professional psychological training, legal psychology, psychotechnologies, officer safety, psychological profiling, occupational burnout, professional deformation, National Police of Ukraine.

Першоджерело: *Психологія у професійній діяльності поліції : навч. посіб. / [О. О. Євдокімова, І. В. Жданова, Д. В. Швець та ін.] ; за заг. ред. В. В. Сокуренка ; МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. Харків, 2018. 426 с. (копія:).*[2][3] *Реферат оприлюднено в журналі 06.06.2021.*

References

1. Yevdokimova O. O., Zhdanova I. V., Shvets D. V. Psykholohiia u profesiinii diialnosti politsii [Psychology in the Professional Activity of the Police: A Study Guide] : navch. posib : referat. Sudovo-psykholohichna ekspertyza. Zastosuvannia polihrafa i spetsialnykh znan v yurydychnii praktytsi. 2022. Vol. 7, No. 3 (39). URL: https://expertize-journal.org.ua/inshi-vidi-spetsialnikh-znan/5129-psikhologiya-u-profesijnij-diyalnosti-politsiji-navch-posib-o-o-evdokimova-i-v-zhdanova-d-v-shvets-ta-in-za-zag-red-v-v-sokurenka-mvs-ukrajini-kharkiv-nats-un-t-vnutr-sprav-kharkiv-2018-426-s (onovlena versiia vid 04.11.2026). [in Ukrainian].

2. Psykholohiia u profesiinii diialnosti politsii [Psychology in the Professional Activity of the Police: A Study Guide] : navch. posib. / [O. O. Yevdokimova, I. V. Zhdanova, D. V. Shvets ta in.] ; za zah. red. V. V. Sokurenka ; MVS Ukrainy, Kharkiv. nats. un-t vnutr. sprav. Kharkiv, 2018. 426 s. (kopiia:). URL: https://dspace.univd.edu.ua/handle/123456789/5870 (data zvernennia: 04.11.2026). [in Ukrainian].

3. Psykholohiia u profesiinii diialnosti politsii [Psychology in the Professional Activity of the Police: A Study Guide] : navch. posib. / [O. O. Yevdokimova, I. V. Zhdanova, D. V. Shvets ta in.] ; za zah. red. V. V. Sokurenka ; MVS Ukrainy, Kharkiv. nats. un-t vnutr. sprav. Kharkiv, 2018. 426 s. (kopiia:). URL: https://expertize-journal.org.ua/images/dzherela/psykholohiia-u-profesiinii-diialnosti-politsii-2018.pdf (data zvernennia: 04.11.2026). [in Ukrainian].